

HARAKAN LUONTOKOULU 2024

Helsinki

LUONTOKOULU ITÄMEREN ÄÄRELLÄ KUTSUU TUTKIMUSRETKELLE

Harakan saaren luontokeskus Kaivopuiston eteläkärjessä on koulujen kenttäasema luonnon ja ympäristön tilan tutkimiseen. Harakan luontokoulussa opitaan ulkona merituulella tai laboratorion suojissa. Luontokoulupäivä saarella tarjoaa myös aina jonkin oivalluksen kotiin vietäväksi.

Kohderyhmät:

- Luonnontutkimuspäivät 4.–6.-luokkalaisille
- Ympäristöntutkimuspäivät lukiolaisille ja 7.–9.-luokkalaisille

Luonnon- ja ympäristöntutkimuspäivien kevätkausi ulottuu huhtikuun lopulta kesäkuun alkuun. Syyskausi pyörähtää käyntiin koulujen alkaessa elokuussa ja jatkuu lokakuuhun asti.



LUONNONTUTKIMUSPÄIVÄT

peruskoulun 4.–6.-luokille

Luonnontutkimuspäivä Harakan saarella (4–5 tuntia)

Luontokouluopettaja avustajineen opastaa oppilaat tutkimusretkelle saaren rannoille, lehtoon ja kalliopoukामीin. Liikumme pienemmissä ryhmissä, joihin luokka aamulla jakautuu. Oppilaiden tutkimusvarusteet jaetaan aamulla teeman mukaan. Luokan oma opettaja osallistuu yhden ryhmän luotsaamiseen Harakan ohjeiden avulla. Päivän havainnot ja kokemukset jaetaan iltapäivällä koko luokan kesken.

Merentutkijat kiertävät Harakan saaren rantoja. Ryhmä haavii tutkittavaksi planktonia, merileviä, kalanpoikasia ja veden pikkuotuksia. Laboratoriossa löydöksiä tarkastellaan mikroskoopeilla ja tutkitaan merieliöiden jännittäviä yksityiskohtia. Myös murtoveden kalat tulevat oppilaille tutuiksi rantavajan akvaarioissa.

Ornitologit sekä kasvien ja hyönteisten tutkijat liikkuvat saarella aistit valppaina. Linnut ovat keväällä saaren näkyvimmit asukkaat ja niiden pesimäpuuhia voidaan seurata lähes kosketusetäisyydeltä! Syyskaudella taas saaristokasvit ja niiden ympärillä pörräävät hyönteiset ja perhoset ovat ryhmän kiinnostuksen kohteina – muiden päivän yllätysten, kuten rantakäärmeiden, lisäksi. iNaturalist -mobiilisovelluksen avulla ryhmä voi oppia tunnistamaan lajeja uudella tavalla.

Lisäksi saarella tarkkaillaan alituisen säätilannetta. Horisonttiin tähyämällä nähdään, puhkeako pian myrsky. Harakan sijainti ulkomeren äärellä antaa mahdollisuuden arvioida päivän säätä suuressa mittakaavassa. Säätila kotikoululta lähtiessä ja Harakan saarella on tavallisesti erilainen – mietimme mitä kaikkea säähän ja sen ennustamiseen liittyy.

Luokka tarvittaessa luontoon mantereen puolella

Koronavuosina opimme, että luokkien oli hankala saapua turvallisesti julkisella liikenteellä Harakan laiturille. Jos vastaavan kaltainen tilanne toistuisi vielä 2024 aikana, tulemme asiassa vastaan ja järjestämme alakoulujen luokille luonto-opetusta myös keskemällä kaupunkia – lähempänä koteja ja kouluja. Oppilaat voivat tällöin saapua määränpäähän polkupyörillä tai kävellenkin. Valittavia luontokohteita ovat Töölönlahti, Vanhankaupunginkoski, Viikin koetilan ympäristö tai Herttoniemen Fastholma ja Mölylä Viikin kupeessa. Merkitkää hakemukseen luokalle sopiva mantereen lähtöpaikka, siltä varalta, että jokin epidemia uudelleen koittaisi.

YMPÄRISTÖNTUTKIMUSPÄIVÄT

lukiolaisille ja 7.-9.-luokkalaisille

Ulos oppimaan! Sinilevää, mikromuovia, ilmansaasteita, öljyä ja likaantunutta vettä kaikkialla! Näin ainakin uutisoiden mukaan. Mutta miten asiat ovat Helsingissä? Mitä voimme tehdä ympäristömme hyväksi? Lukio- ja yläkoululuokkien kanssa teemme mm. mikromuovi-, vesi ja ilmatutkimuksia. Opetuslaboratorio sijaitsee entisessä Puolustusvoimien kemian tutkimuslaitoksessa. Pohdimme saatujen tulosten ja oman toimintamme merkitystä elinympäristössämme.

Valittavana seuraavat ohjelmat:

Itämeren tila vesinäytteitä tutkimalla (kesto 2-5 h)

Kiinnostaako Itämeren tila ja mitä voit tehdä sen hyväksi? Opettelemme vesinäytteenottoa ja veden tutkimista laboratoriossa. Päivän aikana voimme kurkistaa myös pinnan alle tutustumalla Harakan murtovesiakvaarioihin. Vaihtoehto: Vesinäytetutkimus koulun lähiympäristössä.

Mikromuovit kaloissa (kesto 2-5 h)

Onko Itämeren kaloissa mikromuovia? Mitä voit itse tehdä Itämeren hyväksi? Muoviongelmaa käsitellään esim. tutkimalla kalojen suolistonäytteitä laboratoriossa. Vaihtoehto: mikromuovitutkimus koulun tiloissa tai PowerPoint esitys etänä / koululla tehtävineen.

Ilmanlaatu (kokonaiskesto 1-4 päivää)

Millaista ilmaa hengitämme? Tutkimuksessa tarkastellaan ilman epäpuhtauksia, kuten typpidioksidipitoisuuksia ja ilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Oppilaat tekevät tutkimuksen, joka sisältää ilmanäytteen keräämisen, analysoinnin fotometrillä ja tulosten arvioinnin. Vaihtoehto: tutkimus koulun tiloissa tai PowerPoint esitys etänä / koululla (2-4 h)



Ympäristöntutkimuspäivät toteutetaan yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian, SYKE:n Merikeskusten, Helsingin yliopiston LUMA-keskuksen ja Helsingin seudun ympäristöpalvelujen kanssa.

Ohjatut tutkimuspäivät ja opetus ovat maksuttomia helsinkiläisille koululuokille. Harakkaan saapuvat luokat huolehtivat itse venematkan kuluista.

Edestakainen kuljetus Harakkaan maksaa oppilailta 4,5 € ja aikuisilta 6,50 €. Yhteysveneen lähtöpaikka on Ullanlinnanlaituri Kaivopuistossa, Café Ursulan (Ehrenströmintie 3) vieressä, Ison Puistotien päässä.

ILMOITTAUTUMINEN LUONTOKOULUUN

Luonnontutkimuspäiviin haetaan täyttämällä **hakemuslomake**. Se löytyy myös osoitteesta www.hel.fi/harakka > [palvelut päivähoidolle ja kouluille](#).

- Harakan saaren kevään luonnontutkimuspäiviin haetaan perjantaihin 22.3.2024 mennessä.
- Syyskauden luonnontutkimuspäiviin haetaan keskiviikkoon 8.5.2024 mennessä.

Ympäristöntutkimuspäiviin on jatkuva haku sähköpostilla osoitteeseen: asta.ekman@hel.fi

Ohjelmiin valituille luokille lähetetään etukäteen tietoa käytännöistä ja valmistautumisesta.

Harakan luontokoulupäivien vastuuhenkilöt:

Luonnontutkimuspäivät
luontokouluopettaja
Pekka Paaer
pekka.paaer@hel.fi
puh. (09) 310 31515

Ympäristöntutkimuspäivät
ympäristökasvattaja
Asta Ekman
asta.ekman@hel.fi
puh. (09) 310 31577

